

**NOTEIKUMI PAR OBLIGĀTI
PIEMĒROJAMO
ENERGOSTANDARTU**

**ELEKTRPAPGĀDES OBJEKTU
ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS
DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK not. Nr. 1041)**

Arnis Treiguts – STK 51 «Elektroenerģētika»

2014

SATURS

- Elektroenerģijas praktiskās pielietošanas īss vēsturisks apskats
- Elektrodrošība un elektrotraumu veidi un iespējamie riski
- Vispārīgās MK not. 1041 prasības
- Elektrodrošības grupas
- Par elektrodrošību atbildīgās personas
- Prasības personālam, veicot darbus elektroietaisēs
- Darbu veidi elektroietaisēs
- Darbu izpildes organizatoriskie pasākumi
- Darbu izpildes tehniskie pasākumi
- Noslēguma jautājumi

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA

1876-
1891

Elektriskais apgaismojums
(Pirmais nelaimes gadījums)

1900-
1915

Manufaktūru, fabriku, rūpnīcu attīstība un
nelielu, lokālu elektrostaciju celtniecība

1919-
1958

Sadales tīklu attīstība, apvienošana un lauku
teritoriju elektrifikācija

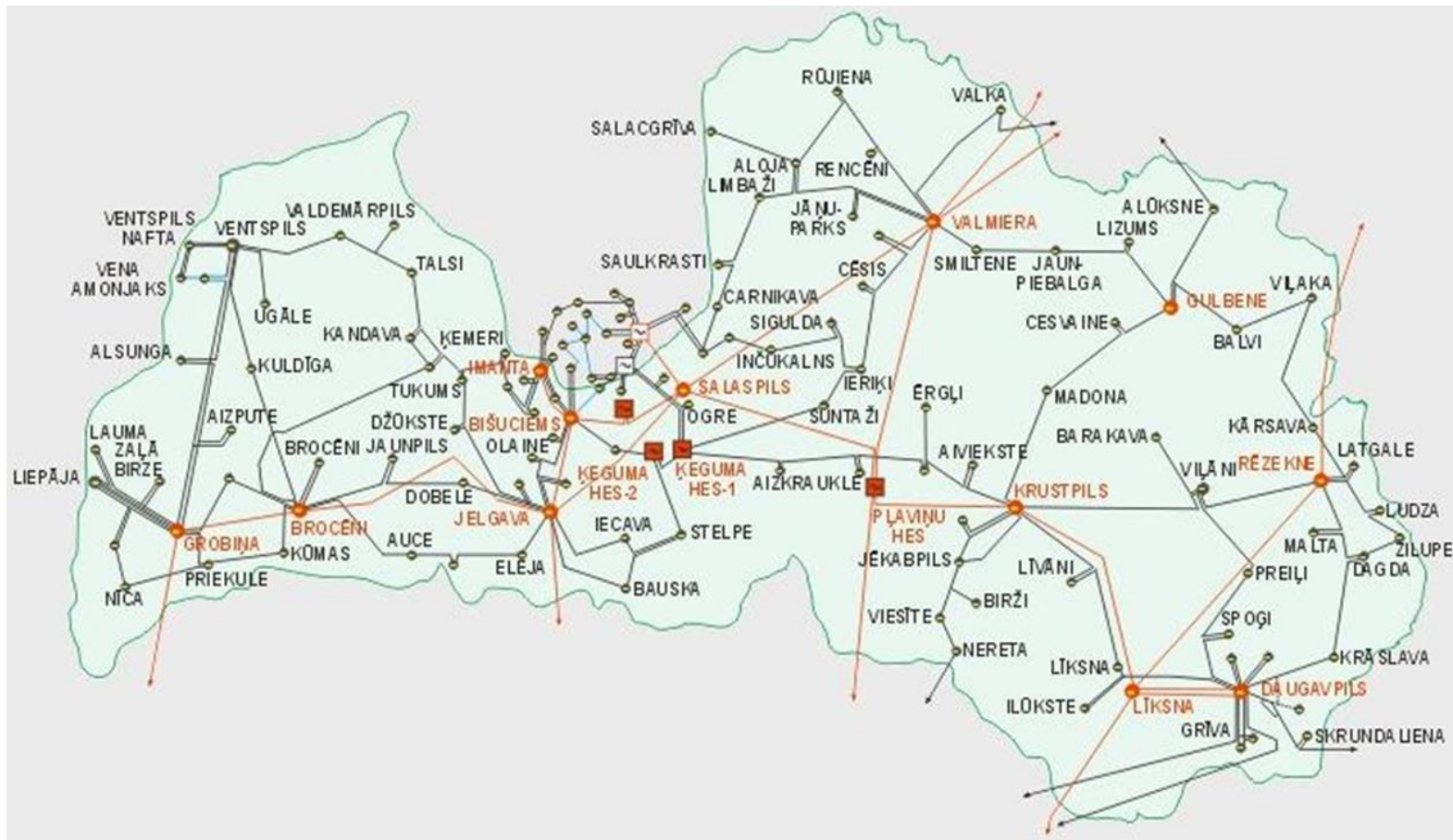
1939-
1955

Ķeguma HES celtniecība, augstsprieguma tīklu
attīstība

No
1955

Latvijas energosistēmas izveidošana un attīstība

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA

110 kV un 330 kV elektropārvades līniju shēma

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA

ZALĀ ENERĢIJA

HES-1 (1939.g.;
2001.g.) – 72 MW

HES-2 (1979.g.) –
192 MW

1986.g. - Ķeguma tilta avārija

1939.gada 22.decembrī pieņem likumu par
Valsts Elektriības uzņēmuma "Ķegums" izveidi.
Šī diena turpmāk tiek atzīmēta kā **Energētiku diena**

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA

ZALĀ ENERĢIJA

Pļaviņu HES – 883,5 MW
darbu sāk 1965.g.

Rīgas HES – 402 MW
darbu sāk 1974.g.

ATJAUNOJAMIE ENERGORESURSI UN ZAĻĀ ENERĢIJA

Bioenerģija – enerģija, kas rodas pārveidojoties organiskām vielām (biomasām), kuras akumulējušas saules enerģiju.

Saules enerģija – saules siltuma un radiācijas starojums, ko var pārveidot siltuma enerģijā un elektroenerģijā

Vēja enerģija – vēja enerģiju pārveido elektroenerģijā

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA AVĀRIJAS SITUĀCIJA ELEKTRISKAJOS TĪKLOS

ELEKTROENERĢIJAS PRAKTISKĀ PIELIETOŠANA

ELEKTROAPGĀDES DROŠUMS UN DROŠĪBA

Personāla drošība

- sagatavošana darbam
- drošības prasības veicot darbus

Energoietaišu drošums

- tehnisko normatīvu izpilde
- nepārtraukta darbības kontrole
- optimāla darba režīma izvēle

ELEKTRODROŠĪBA UN ELEKTROTRAUMU VEIDI

Elektrodrošība

Ar elektroenerģiju saistīts risks personām, kuras veic darbus elektroietaisēs vai lieto elektroenerģiju,

Elektriskā strāva nav redzama, tāpēc cilvēks nejūt draudošās briesmas un elektrisko triecienu viņš saņem negaidīti,

Bīstamības noteicošais faktors ir caur cilvēka ķermeni plūstošās strāvas stiprums un plūšanas laiks:

- sajūtamības strāva,
- satverošā strāva,
- nāvējošā strāva

Risku mazināšanai nepieciešams:

- novērtēt riskus, mazināt to iespējamību,
- apmācīt un instruēt personālu,
- precīzi ievērot normatīvo aktu prasības

ELEKTRODROŠĪBA UN ELEKTROTRAUMU VEIDI

Elektrotraumas

Atkarībā no strāvas stipruma un plūšanas laika caur cilvēka ķermeni iespējamie iedarbības veidi ir:

- elektroķīmiskā–organisma šķidrumu sadalīšanās,
- fizioloģiskā–krampji un apgrūtināta elpošana, sirdsdarbība,
- termiskā-apdegumi un pārogļošanās,
- mehāniskā–muskulu, asinsvadu plīsumi.

Elektrotraumu veidi ir:

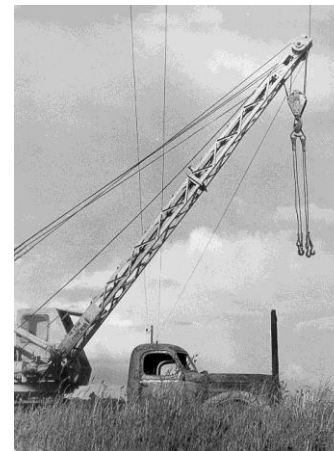
- elektriskie triecieni – četras pakāpes,
- lokālās elektrotraumas – zīmes, metalizācija u.c.,
- triecieni un lokālās traumas vienlaicīgi.

Četras apdeguma pakāpes no apsārtuma līdz kaulu apogļošanai.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Risku novērtēšanas faktori:

- Elektroiekārtas darba spriegums un frekvence;
- Ārējās vides faktori, tai skaitā meteoroloģiskie apstākļi;
- Elektromagnētiskā lauka iedarbība;
- Darbs augstumā un augstkāpēja darba īpatnības;
- Vairāku darba vides faktoru mijiedarbība.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Ministru kabineta noteikumi Nr. 1041 «**Noteikumi par obligāti piemērojamu energostandartu, kas nosaka elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības**»

- MKN tika apstiprināti Ministru kabinetā 2013. gada 8. oktobrī.
- Stājušies spēkā 2014.gada 1.martā.
- Esošās apliecības, piemērojamas līdz to derīguma termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz 2017.gada 1.martam.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

- Noteikumi nosaka piemērojamās elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības
- **Obligāti piemērojami visās elektroietaisēs, arī lietotāju, ar maiņspriegumu 50 V un lielāku un līdzspriegumu 75 V un lielāku.**
- Jāievēro šajos noteikumos un standartā LVS EN 50110-1:2013 "Elektroietaišu ekspluatācija. 1.daļa: Vispārīgās prasības" noteiktās prasības
- **Noteikumi neattiecas:**
  - uz tādu **sadzīves un biroja** elektroierīču lietošanu, kuru darba nominālais maiņspriegums ir līdz 1000 V un līdzspriegums ir līdz 1500 V;
  - uz specifiskiem darbiem sakaru līnijās, dzelzceļa elektrotransporta, gaisa un ūdens transporta iekšējā elektriskajā aprīkojumā un citās elektroietaisēs, ja to veikšanu reglamentē normatīvie akti transporta un sakaru jomā.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Atkarībā no nodarbinātā kvalifikācijas un elektroietaisies sprieguma ir piecas elektrodrošības grupas:

- A (neatkarīgi no sprieguma vērtības)
- B zemsprieguma (Bz)
- B augstsprieguma (B)
- C zemsprieguma (Cz)
- C augstsprieguma (C)

B un C elektrodrošības grupa dod tiesības strādāt arī visās zemāka sprieguma līmeņa elektroietaisēs.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbus elektroietaisēs drīkst veikt:

- kvalificēts nodarbinātais – nodarbinātais, kuram piešķirta C vai Cz elektrodrošības grupa;
- apmācīts nodarbinātais – nodarbinātais, kuram piešķirta B vai Bz elektrodrošības grupa;
- nodarbinātais, kuram piešķirta A elektrodrošības grupa;
- nodarbinātais, kuram nav piešķirta elektrodrošības grupa.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektrodrošības grupas:

- **A** - saņemta apmācība par elektrodrošību un šiem noteikumiem. Papildus pirms darbu uzsākšanas konkrētā elektroietaisē saņem apmācību darba vietā;
- **Bz** - apgūts zemsprieguma elektrodrošības apmācības kurss un ir vismaz vienu mēnesi ilgs darba stāžs ar A elektrodrošības grupu vai iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis elektrozinībās;
- **B** - apgūts augstsprieguma elektrodrošības apmācības kurss un ir vismaz trīs mēnešus ilgs darba stāžs ar A elektrodrošības grupu vai iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis elektrozinībās;

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektrodrošības grupas:

- **Cz** - iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis elektrozinībās, pārzinātas drošības prasības zemsprieguma elektroietaisēs un ir vismaz vienu mēnesi ilgs darba stāžs ar Bz vai B elektrodrošības grupu;
- **C** - iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis elektrozinībās, pārzinātas drošības prasības augstsprieguma un zemsprieguma elektroietaisēs un ir vismaz trīs mēnešus ilgs darba stāžs ar B elektrodrošības grupu.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektrodrošības grupu piešķiršanas kārtība

- Elektrodrošības grupu darbam elektroietaisēs **saviem nodarbinātajiem** var piešķirt valdītāja vai darba devēja norīkota zināšanu pārbaudes komisija ne mazāk kā triju cilvēku sastāvā.
- A elektrodrošības grupu var piešķirt komisijas, valdītāja vai darba devēja norīkots kvalificēts nodarbinātais vienpersoniski, veicot apmācību darba vietā.

ELEKTRPAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektrodrošības grupu piešķiršanas kārtība

- Komisijas sastāvu elektrodrošības grupu piešķiršanai izvēlas no tiešo vadītāju, darba aizsardzības speciālistu un citu **kvalificētu un apmācītu** nodarbināto vidus.
- Vismaz vienam komisijas loceklim ir jābūt kvalificētam nodarbinātajam, kuram piešķirta elektroietaisies darba spriegumam atbilstoša elektrodrošības grupa.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektrodrošības grupu piešķiršanas kārtība

Ja valdītājs vai darba devējs nodarbināto zināšanu pārbaudei **neveido vai nevar izveidot komisiju**, nodarbināto zināšanas pārbauda un elektrodrošības grupas piešķir:

- **akreditētas** izglītības iestādes, kuras īsteno šo noteikumu prasībām atbilstošu apmācību un kurās vienlaikus tiek īstenotas akreditētas profesionālās izglītības programmas enerģētikas un elektrotehnikas jomā;
- **personāla sertificēšanas institūcijas**, kuras elektroenerģētikas jomā ir akreditējusi nacionālā akreditācijas institūcija atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17024:2012 "Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām".

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darba devēja atbildība

- Darba devējs, kas nosūtījis savus nodarbinātos darbā cita valdītāja elektroietaisē, ir atbildīgs par piešķirto elektrodrošības grupu atbilstību paredzētajam darbam un par šo noteikumu ievērošanu darba vietā.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Elektroietaisies valdītājam jānorīko šādas atbildīgās personas:

- atbildīgais par elektroietaisies ekspluatāciju;
- atbildīgais par darba organizāciju;
- atbildīgais par darbu izpildi.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Atbildīgais par elektroietaisies ekspluatāciju:

- nodrošina, ka elektroietaisies tiek ekspluatēta saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijām;
- pārtrauc elektroietaisies lietošanu, ja tā neatbilst ekspluatācijas instrukcijās noteiktajām prasībām vai ja tā kļūst bīstama nodarbinātajiem, iekārtām vai apkārtējai videi;
- norīko atbildīgo par darba organizāciju vai pilda tā pienākumus;
- norīko atbildīgo par darbu izpildi;

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Atbildīgais par elektroietaisies ekspluatāciju:

- norīko operatīvo personālu;
- nosaka operatīvo darbu veikšanas kārtību;
- norīko nodarbinātos būt par uzraugu;
- norīko nodarbinātos būt par pielaidēju;
- norīko nodarbinātos ar elektroietaišu vienpersoniskās apskates tiesībām;
- nosaka piekļūšanas kārtību elektroietaisēm;
- nosaka darbus, kurus kā atbildīgais par darbu izpildi var veikt kvalificēts **vai apmācīts nodarbinātais**;
- nosaka darbus, kurus veic saskaņā ar rīkojumu;
- nosaka darbus, kurus saskaņā ar valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām **vienpersoniski** var veikt kvalificēts vai apmācīts nodarbinātais vai nodarbinātais, kuram piešķirta A elektrodrošības grupa.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Atbildīgais par darba organizāciju:

- organizē drošu darba izpildi, nosakot visus nepieciešamos organizatoriskos un tehniskos pasākumus drošai darba veikšanai;
- izdod norīkojumus un rīkojumus darba veikšanai;
- nodrošina norīkojumā vai rīkojumā norādīto darba izpildes drošības pasākumu pietiekamību un pareizību;
- atbild par darba aizsardzības (darba vietas noteikšana, apgaismojums u.c.) un ugunsdrošības prasību izpildi;
- norīko atbildīgos nodarbinātos.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

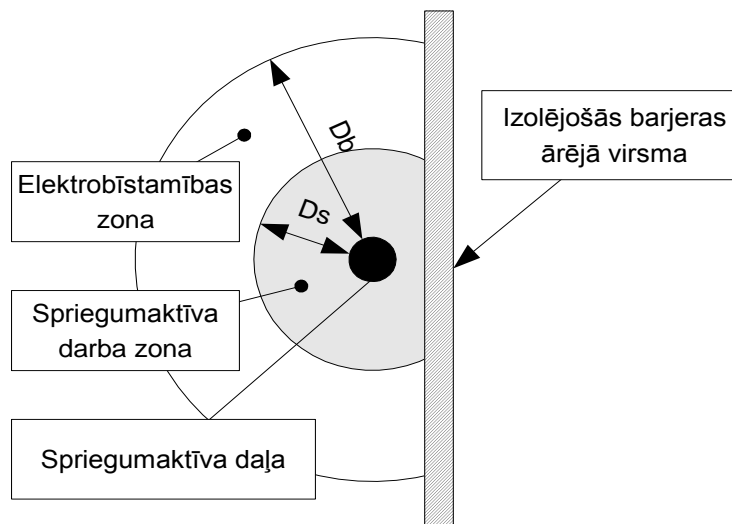
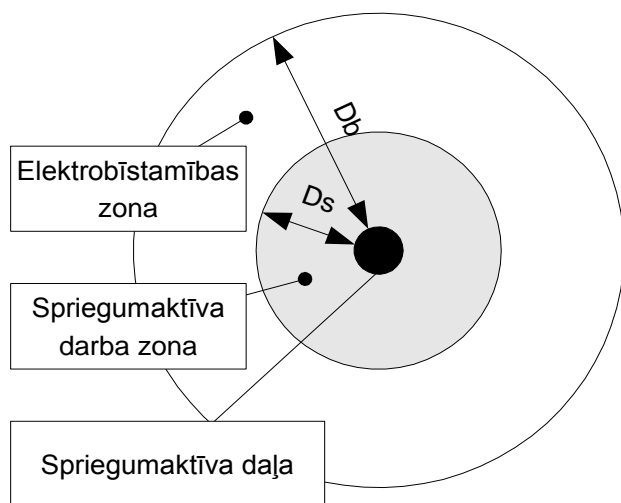
Atbildīgais par darba izpildi:

- pārlicinās par sagatavotās darba vietas atbilstību norīkojumam vai rīkojumam un šo noteikumu prasībām;
- saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apmācības kārtību darba aizsardzības jautājumos (turpmāk – darba aizsardzības instrukcijas) instruē brigādi par iespējamajiem riskiem un elektrodrošības pasākumiem darba vietā, kā arī par pasākumiem to novēršanai vai mazināšanai;
- nodrošina brigādes uzraudzību darba laikā;
- darbu beidzot, norīkojumā noformē darba pabeigšanu. Ja strādāts saskaņā ar rīkojumu, izved brigādi no darba vietas un rīkojumu slēdz.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Attālumi gaisā un darba veikšanas zonas

Sprieguma ietekmes zonu ierobežošana, izmantojot izolējošu aizsargbarjeru

Apzīmējumi.

D_s – attālums, kas nosaka spriegumaktīva darba zonas ārējo robežu.

D_b – attālums, kas nosaka elektrobīstamības zonas ārējo robežu.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Attālumi gaisā līdz spriegumaktīvām daļām

Nr. p.k.	Sistēmas nominālā sprieguma efektīvā vērtība U_n (kV)	Spriegumaktīva darba zonas ārējā robeža D_s (m)	Elektrobīstamības zonas ārējā robeža D_b (m)	Norobežotās teritorijas galējā robeža D_c (m)
1.	<1	bez pieskaršanās 0,6 gaisvadu līnijās ar kailvadiem	0,6	1
2.	6	0,6	1,0	2,5
3.	10	0,6	1,0	2,5
4.	20	0,6	1,0	2,5
5.	110	1,0	1,5	3,0
6.	330	2,5	3,5	4,5

Piezīme: Attālumu noteikšanai citām spriegumu vērtībām var piemērot lineārās interpolācijas metodi.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbu veidi

- Atkarībā no veicamā darba rakstura un elektrobīstamības ir šādi darbu veidi:
  - darbs atslēgta (atvienota) sprieguma apstākļos;
  - spriegumaktīvs darbs;
  - darbs **tālu** no spriegumaktīvām daļām;
  - darbs norobežotā teritorijā.
- Darbus elektroietaisē veic saskaņā ar:
  - norīkojumu;
  - rīkojumu;
  - valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbu veidi

- Nodarbinātajam, kurš veic darbu atslēgta (atvienota) sprieguma apstākļos, jābūt kvalificētam, apmācītam vai arī jāstrādā attiecīgi kvalificēta vai apmācīta nodarbinātā uzraudzībā.
- Brigādes sastāvā uz katru apmācītu vai kvalificētu nodarbināto var būt tikai viens nodarbinātais, kuram piešķirta A elektrodrošības grupa.
- Vienā brigādē nevar strādāt vairāk par trim nodarbinātajiem, kuriem piešķirta A elektrodrošības grupa.
- Atbildīgais par darba organizāciju **īslaicīgiem darbiem var papildus piesaistīt** nodarbināto, kuram piešķirta A elektrodrošības grupa.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbu veidi

- Spriegumaktīvs darbs šo noteikumu izpratnē ir darbs, kura veikšanas laikā darbu izpildītājs ir tiešā saskarsmē ar atklātām spriegumaktīvām daļām vai arī iesniedzas spriegumaktīva darba zonā ar jebkuru ķermeņa daļu, darbarīku vai iekārtu. Spriegumaktīva darba zonas ārējā robeža š apzīmēta kā parametrs D_s .
- Spriegumaktīvu darbu veic tikai tad, ja ir iespējams ievērot visas šim darba veidam izvirzītās drošības prasības. Veicot spriegumaktīvu darbu, nepiemēro šajos noteikumos noteiktās sprieguma neesības pārbaudes, zemēšanas un īsslēgšanas ierīču uzstādīšanas procedūras.

ELEKTRPAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbu veidi

- Darbs tālu no spriegumaktīvām daļām ir darbs, kuru veicot darba izpildītājs pats vai ar aprīkojumu, mašīnām un mehānismiem neiesniedzas elektrobīstamības zonā un kurš ir saistīts ar elektroietaisies ekspluatāciju.
- Darbu tālu no spriegumaktīvām daļām **drīkst veikt arī nodarbinātais, kuram nav piešķirta elektrodrošības grupa, saskaņā ar valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām.**
- Ja pastāv iespējams risks nodarbinātajam darba laikā tuvoties elektrobīstamības robežai, izmanto droša attāluma un uzraudzības metodi.
- Veicot būvniecības vai montāžas darbus, kas nav saistīti ar tiešu darbu elektroietaisē, visā darba laikā saglabā tādu attālumu līdz spriegumaktīvām daļām, kas ir lielāks par elektrobīstamības zonas ārējo robežu.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Darbu veidi

- Norobežotas elektroietaisies daļu uz darba laiku var nodot darba devējam ar aktu, ja elektroietaisē tiek veikti būvniecības un montāžas darbi, kas saistīti ar elektroietaisies modernizāciju vai rekonstrukciju.
- Norobežotā elektroietaisies teritorija nedrīkst ietvert elektroietaisies vai to daļas, kas ir spriegumaktīvas vai kurām var spriegumu pievadīt.
- Nododot ar aktu elektrolīniju visā garumā vai atsevišķu tās posmu, elektrolīniju vai tās posmu visos galos atvieno un sazemē .
- Norobežoto teritoriju elektroietaisē atdala ar vismaz 1,8 metrus augstu žogu, ievērojot drošības attālumus. Atsevišķos gadījumos norobežoto teritoriju var nodalīt ar ierobežojošu virvi vai signāllenti.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Organizatoriskie pasākumi

- atbildīgo personu un atbildīgo nodarbināto norīkošana;
- norīkojuma izsniegšana vai rīkojuma došana;
- darbu organizēšana saskaņā ar valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām;
- atļaujas izsniegšana darba vietas sagatavošanai un pielaidei darbam;
- darba vietas sagatavošana atbilstoši šo noteikumu VII nodaļai un nodarbināto pielaide darbam;
- uzraudzība darba laikā. nodarbināto organizēta pāriešana uz citu darba vietu un šīs darbības noformēšana;
- darba pārtraukuma un pilnīgas pabeigšanas noformēšana.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Organizatoriskie pasākumi - norīkojums

- izsniedz **uz laiku, kas nepārsniedz 15 diennaktis** no darbu sākuma;
- var pagarināt vienu reizi uz laiku, kas nepārsniedz 15 diennaktis no norīkojuma pagarināšanas brīža (ja nepieciešams);
- **glabā vismaz 30 diennaktis** pēc darbu pilnīgas pabeigšanas atbilstoši kārtībai, ko noteicis atbildīgais par elektroietaisies ekspluatāciju.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Organizatoriskie pasākumi - norīkojums

- noformē **divos eksemplāros**. Viens norīkojuma eksemplārs atrodas pie nodarbinātā, kas izsniedz atļauju sagatavot darba vietu un pielaist brigādi darbam, bet otrs norīkojuma eksemplārs – darba vietā;
- noformē **trijos eksemplāros**, ja tas tiek pārraidīts pa telekomunikāciju līdzekļiem. Šādā gadījumā norīkojuma izsniedzējs noformē vienu eksemplāru, bet nodarbinātais, kurš saņēmis attiecīgo norīkojuma tekstu, noformē norīkojumu divos eksemplāros. Norīkojuma teksta saņēmējs norīkojuma izsniedzēja paraksta vietā ieraksta izsniedzēja vārdu un uzvārdu un apliecina teksta pareizību ar savu parakstu.

ELEKTROAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Organizatoriskie pasākumi - rīkojums

- nosaka darbības vietu, veicamā darba saturu, sākuma un beigu laiku;
- nosaka pasākumus darba vietas sagatavošanai;
- nosaka brigādes sastāvu un atbildīgo par darba izpildi vai operatīvo personālu uz laiku, kas nepārsniedz vienu diennakti;
- tiek reģistrēts atbilstoši atbildīgā par elektroietaisies ekspluatāciju noteiktajai kārtībai;
- jāglabā vismaz 30 diennaktis pēc darbu pilnīgas pabeigšanas.

ELEKTOAAPGĀDES OBJEKTU ORGANIZATORISKAS UN TEHNISKĀS DROŠĪBAS PRASĪBAS (MK NOT. NR. 1041)

Tehniskie pasākumi

Pirms darba uzsākšanas **noteiktā secībā izpilda šādus pamata tehniskos pasākumus**, kas saistīti ar darba vietas sagatavošanu:

- pilnībā atslēdz (atvieno) spriegumu;
- nodrošinās pret kļūdainu vai patvaļīgu komutācijas aparātu ieslēgšanos;
- pārbauda sprieguma neesību;
- veic zemēšanu un izveido īsi slēgtus savienojumus;
- izvieta drošības zīmes un nožogo darba zonu.

PROBLĒMAS ESOŠAJĀ SITUĀCIJĀ

- **Aizsargjoslu pārkāpumi** gaisvadu elektropārvades līnijās ar spriegumu 20 kV – kuros iesaistīta mežizstrādes, celtniecības un lauksaimniecības tehnika nezināšanas un apzinātu pārkāpumu dēļ.
- **Nelaiemes gadījumi** uzņēmējdarbībā un privātajā sektorā elektroenerģētikas jomā drošības prasību pārkāpumu dēļ.
- **Elektrotīkla darbības drošums:**
  - Nekvalitatīvas (bez projekta) un neprofesionālu darbinieku izbūvētas elektroinstalācijas kā ugunsgrēku cēlonis;
  - tehnoloģiskie traucējumi elektrotīku darbībā, kurus izsaukuši trešo personu darbība.
- Nesakārtota normatīvu un standartu bāze rada saimnieciskos zaudējumus uzņēmējdarbībā un individuāli, katram no tās dalībniekiem.

ESOŠĀS LIKUMDOŠANAS UN STANDARTIZĀCIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Enerģētikas likuma 76.pants

- (1) Enerģētikas pārvaldi veic Ministru kabinets, un to īsteno Ekonomikas ministrija un par enerģētiku atbildīgais ministrs.
- (2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā ierīkojami jauni energoapgādes komersantu objekti.
- (3) Energoapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās, tehniskās un drošības prasības nosaka **energostandartos**. **Obligāti piemērojamos energostandartus** apstiprina Ministru kabinets.

NEPIECIEŠAMĀS IZMAIŅAS ENERĢĒTIKAS LIKUMĀ

Enerģētikas likuma 76.pants

- (1) Enerģētikas pārvaldi veic Ministru kabinets, un to īsteno Ekonomikas ministrija un par enerģētiku atbildīgais ministrs.
- (2) **Energoapgādes objektu projektēšanas, izbūves, ierīkošanas, ekspluatācijas un darba drošības obligāti piemērojamās prasības** nosaka Ministru kabineta noteikumi.
- (3) **Energoapgādes speciālistu** profesionālās kvalifikācijas (kompetences, prasmju) prasības nosaka Ministru kabineta noteikumos.